

A MÁRCIUSI LÁZ

Petőfiék elindították a lavinát, a pozsonyi országgyűlés részben meglepetve, részben megrettenve az eseményektől, megszavazta a jobbagyfelszabadítást, megalkult a független magyar minisztérium, összeült az új országgyűlés, a kamarilla ellenünk ingerelte a nemzetségeket, tehát önálló hadsereget kellett szervezni az ország védelmére. A feladatok és veszedelmek rohamosan torlódtak, de csodák csodája: minden feladatra akadt megfelelő ember; egyszerre nyilvánvaló lett, hogy mennyien rejtegetik tarsolyukban a „marsallbotot“. Szinte vulkánikus erővel törtek elő a tehetségek, örök bizonyosságául annak, mit jelent nekünk a szabadság és a függetlenség. Az első független kabinetben a pénzügyminiszterséget bízták Kossuthra, hogy kevesebb „baj“ legyen vele, az utókor jött rá csak arra, hogy Kossuth ennek a szerepnek is mennyire megfelelt. Szepességről elindult egy fiatalon nyugalmazott huszárszázados, kezébe került a fegyelmezetlen, fiatal, s egyelőre csak futásra alkalmas honvédsereg és néhány hónap múlva megveri vele a túlerőben lévő ellenséget. Egyszerre kilombosodik a sajtó eddig ösztövérfája; a néma társadalom „radikális körökbe“ tömörül és megcsinálja a közvéleményt. Az első népképviselőten alapuló magyar parlamentben ott vannak a politikai váltógazdálkodáshoz szükséges értékek és árnyalatok: Széchenyi haladó konzervativizmusa, Battyhány és Deák békés reformpolitikája, Teleki László kérélhetetlen radikalizmusa, Nyáry Pál emelkedett európai gondolkodása s Táncsics Mihály népi öntudata nemcsak színt és irányt jelentettek, hanem a kibontakozás és a fejlődés gazdag lehetőségét is.

Voltak óvatosak, visszahúzódók és a tegnappal ciborálók is éppen elegen; a magyar elit azonban vallott és vállalt. Egy esztendő alatt tanubizonyoságot tettünk katonai és politikai téren arról, hogy méltók vagyunk a függetlenségre, mert emberibbek és európaiabbak vagyunk azoknál, akik elvitatják tőlünk a függetlenség jogát. A legjobbak az elkeseredett küzdelem közepette sem veszítették el európai szemmértéküket, hanem arra gondoltak, hogy a magyar ügyet keletközépeurópai ügyé szélesítsék. Erre figyelmeztette a forradalmi kormányt első párisi követe, Teleki László, aki elsősorban a magyar-szerb együttműködés megteremtésén fáradozott. A szabadságharc végén már rohamléptekkel haladt előre a nemzetiségekkel való emberi megegyezés ügye, bukása után pedig a magyar emigráció állandóan napirenden tartotta a keleteurópai kis népek együttműködésének tervét.

A 48-as forradalom nemzeti forradalom volt, s a nemesség elitje polgári Magyarországot akart teremteni. De mögötte, mint a jövő zenéje ott sorakozott a második vonal: a nép.

Féja Géza

(Híd, II. évf. 12. szám)

E S Z Á M M U N K A T Á R S A I

Bodor György dr., ügyvéd, Budapest * Entz Géza dr., a kolozsvári Egyetemi Könyvtár tisztviselője * Incze Andor dr., a kolozsvári egyetem Földrajzi Intézetének tanársegéde * Jakab Antal, a Déli Hírlap felelős szerkesztője, Marosvásárhely * Kállay Ernő, szigorló orvos, Kolozsvár * Mikó Imre dr., országgyűlési képviselő, Kolozsvár

A HITEL ÚJABB KÜLÖNLENYOMATAI

- Venczel József dr.: Erdély és az erdélyi román földreform.*
Tamási Aron: Erdélyi jelentés a magyar szellem küzködéseiről.
László Dezső: Korszerű magyarság.
Venczel József dr.: A székely népefelesleg.
Szabó István dr.: Az asszimiláció a magyarság történetében.
Zathureczky Gyula: Magyar politika Európában.
Tamás Lajos dr.: A román nép és nyelv kialakulása.
Martonyi János dr.: Közigazgatásunk reformja.
Szabó T. Attila dr.: A románok újabbkori erdélyi betelepülése.
Ifj. Boér Elek dr.: Nagy tér-gazdaság.
László Gyula dr.: A magyar őstörténelem régészetről.
Makkai László dr.: Északerdély nemzetiségi viszonyainak kialakulása.
Erdei Ferenc: Parasztságunk legújabb alakulása.
Zathureczky Gyula: A magyar szellem forradalma.
Malán Mihály: A szláv veszedelem.
Bónis György dr.: Magyar törvény — magyar lélek.
Mikó Imre dr.: Kormányzó és kormányzóhelyettes.
Balogh Jolán dr.: Kolozsvár régi lakói.
vitéz Rajty Tivadar dr.: Munkabérendszerek.
Gagybátori E. László: Kodály Zoltán és kórusai.
László Gyula dr.: A honfoglaló magyarság lelkialkatáról.
Bíró József dr.: Erdély műemlékeinek sorsa a belvederei döntés után.
Venczel József dr.: Tallózás az erdélyi földreform román irodalmában.
Bárdossy László: Két világ között.
Palotás Zoltán: A geopolitika mint államtudomány.
Oberding József György dr.: A bányászati telepítések rövid története.
Csörtán Márton dr.: A kolozsvári Tízes Szervezet.
Mályusz Elemér dr.: A magyarság a középkori Erdélyben.
Szöllősy András: Magyar zeneírás.
Martonyi János dr.: Új magyar közgazgatás felé.
Pukánszky Béla dr.: Szászok a magyarság és a románság közt.
Aidobolyi Nagy Miklós dr.: Magyarok a Kis-Szamos mellékén.
Ifj. Boér Elek dr.: Az arany és a kliring harca.
Dr. Téchy Olivér: Széchenyi hatása a magyar hiteljogra.
Polónyi Nóra dr.: A román propaganda hatása Nyugat-Európa közvéleményére.
Erőss Alfréd dr.: Mitosz, vallás és irodalom.
Mikó Imre dr.: Széchenyi és Wesselényi nemzetiségi politikája.
Makkai László dr.: Román történetírás a két világháború között.